

Plint, arbetsområde mobilitet: arbete med att ”Främja förutsättningar för mobilitet inom professionsutbildningar.”

Problembeskrivning

Verksamheten inom arbetsområdet Mobilitet har som huvudsakligt syfte att förbättra förutsättningarna för mobilitet och verka för att hinder för mobilitet undanröjs.

Studenter på professionsutbildningar deltar i utlandsstudier i lägre grad än genomsnittet för alla program. De utgör nästan hälften¹ av den totala studentpopulationen och är därför en viktig målgrupp för att öka andelen studenter som studerar utomlands inom sin utbildning.

Det är lärosätena som ansvarar för att rekrytera studenter till utbyten, men UHR har ett främjande uppdrag och UKÄ är ansvariga för statistiken. Frågan är alltså relevant för alla aktörer.

Genomförda aktiviteter (urval)

- Översyn av statistik och sammanställning av nyanserad statistik för utvalda professionsprogram (högskoleingenjörer, sjuksköterskor och ämneslärare)
- Dialog med sex utvalda lärosäten, som är goda exempel på hög andel studenter som studerat del av utbildningen utomlands, om hur de arbetat för att nå så goda resultat.
- Möten med arbetsgruppen
- Presentation för 50 åhörare under Internationaliseringsdagarna på Linköpings universitet.

Sammanfattning av gruppens presentation av sitt arbete på IDA 2023².

- Varför internationalisering?
- Tidigare studier
- Hinder och utmaningar
- Nya möjligheter inom Erasmus+
- Framgångsfaktorer

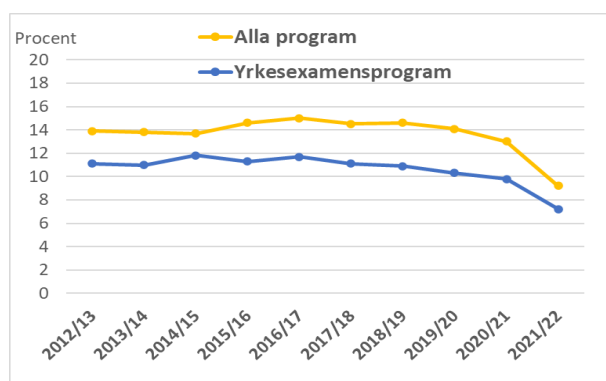
Bakgrund

- Särskilda utmaningar med professionsutbildningar
 - 50% av alla studenter går på professionsutbildningar (ca 36 500 personer examinerade från yrkesexamensprogram läsåret 2021/22)

¹ 43%. 36 500 av 85 624 studenter som tog examen på grundnivå och avancerad nivå 2021/22. Högskolan i siffror, UKÄ.se

² <https://www.uhr.se/om-uhr/Konferenser/internationaliseringsdagarna-2023/>

- Lägre andel från professionsutbildningar studerar utomlands än det nationella snittet
- reglerade utbildningar => utmaning för tillgodoräknande
- hög grad nationellt (ibland även regionalt) fokus
- Tidigare studier har omfattat hela studentpopulationen eller fokuserat på vissa grupper eller program³

Syfte och mål

- Sammanställa statistik som ger en mer nyanserad bild av mobilitet inom professionsutbildningarna
- Tre fokusgrupper. (Antal studenter examinerade 2021/22)
 - Civilingenjörer (4 443) och Högskoleingenjörer (2 416)
 - Sjuksköterskor (4 381)
 - Ämneslärare (3 109)
- Utforska skillnader mellan utbildningar och lärosäten
- Lyfta framgångsfaktorer och goda exempel

Skillnader mellan program och lärosäten

En mer nyanserad statistik visar att det finns stora skillnader mellan lärosäten och program. Större lärosäten och längre program, exempelvis civilingenjör, har generellt högre andel studenter som studerat del av sin utbildning utomlands. För fokusutbildningarna sticker vissa mindre lärosäten ut som goda exempel. (Se bilaga 2. Plint presentation_IDA_2023)

Slutsatser och framgångsfaktorer

Vi kontaktade de lärosäten som hade högst andel studenter som studerar utomlands inom de tre fokusutbildningarna och bad dem berätta om sitt arbete för att uppnå så goda resultat⁴. Det framgick tydligt att det finns gemensamma framgångsfaktorer, oavsett utbildningsämnen och lärosäten storlek, och vi listar dem här nedan:

³ Exempelvis: *Hur får vi ut var fjärde svensk student på utlandsstudier?* Rapport av Svenskar i Världen och Swedish International Students and Alumni (SISA) 2020, *Linnaeus-Palme och lärarutbildningarna - framgångsfaktorer, hinder och effekter* av UHR 2021, *Vägen till utlandsstudier* av CSN och UHR, 2019, *Svenska studenter i Erasmus+ Livsbanor och sociala strukturer*, UHR 2019.

⁴ Högskolan Väst, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Kungl. Tekniska högskolan, Malmö universitet, Uppsala universitet, Stiftelsen Högskolan i Jönköping och Uppsala universitet.

Fem framgångsfaktorer som främjar internationella utbyten

- Tydligt tillämpande av riktlinjer för tillgodoräknande av kursinnehåll som kan bedömas motsvara det som ingår i kurs/program vid hemmalärosätet
- Mobilitetsfönster med garantier om tillgodoräknande exempelvis genom kombination av valbara kurser och utvalda kurser hos strategiska partners
- Strategiskt arbete, genom information till studenter, drivande programansvariga och aktivt ledningsstöd.
- Djupare samarbete med utvalda strategiska och kvalitetssäkrade partners
- Erbjudande om sammanhängande kurser på engelska för att skapa möjligheter för inresande studenter och goda relationer med strategiska partners.

Nya och kortare utbytesformer – efterfrågad möjlighet att sprida till fler

Vi vill även lyfta de möjligheter som kan skapas genom att minimitiden för utbyten inom Erasmus+ har kortats från tre till två månader. I kombination med digitala studier går det att genomföra utbyten på minst 5 dagar, exempelvis i form av så kallade BIP:s (*Blended Intensive Programmes*). Även Europauniversiteten, där 19 svenska lärosäten ingår, erbjuder nya och ökade möjligheter för internationella studier.⁵ Det här kan särskilt gynna studenter på professionsutbildningar och skapa mobilitetsfönster även under kortare VFU-perioder eller genom sommarkurser. Stipendier för kortare utbytesperioder har ofta lyfts som exempel på en förändring som skulle kunna främja ett ökat deltagande för den här studentgruppen. Genom att följa utvecklingen de närmsta åren kommer vi få se om förändringarna bidrar till önskat resultat i form av att fler studenter inom professionsutbildningar åker på utbyte.

Sammanfattning av utmaningar och brister i nuvarande statistik

UKÄ:s statistik bygger på data från Ladok. I den här statistiken finns emellertid luckor, exempelvis då utbyten inte har gett poäng, inte har tillgodoräknats eller om den utresande studenten varit fortsatt registrerad vid sitt hemmalärosäte inom ramen för praktik, VFU eller motsvarande. Det innebär att alla studenter inte fångas upp och att det finns ett behov av att titta vidare på frågan om hur det här skulle kunna hanteras.

Bilaga. Plint Presentation IDA 2023 Gupta och Åkerblom

⁵ Förändringarna infördes i den nya programperioden för Erasmus+, 2021-2027